

ASTROLOGIENS HISTORIE

En kort fortelling om en
lang historie.

Så lenge menneskeheten har eksistert, har den alltid vært opptatt av å studere himmelen, planeter, stjerner og bevegelser som foregår der ute. Det har blitt funnet inngraveringer på beinrester og helleristninger datert helt tilbake til 30.000 år f. Kr. Dette indikerer at mennesket allerede den gang var opptatt av både sol og månefasene.

Endringer, faser og sykluser i himmellegemene ble den gang, som nå, brukt til å angi årstiden, flo og fjære eller dyrenes og fuglenes instinktive forflytninger. Jordbruk og beplantning er et annet område hvor kunnskap om sykluser og faser av himmellegemene alltid har hatt stor betydning. Planeter og stjerner var også et viktig hjelpemiddel når mennesker skulle vandre eller forflytte seg. Vi vet at vikingene navigerte etter stjerner og stjernebilder. Den gang var fullmånen det eneste som kunne gi mennesket lys om natten. Dette var viktig for jakt, fiske eller annen form for aktivitet som måtte

A portrait of Tore Lomsdalen, an older man with white hair and glasses, wearing a black polo shirt, smiling slightly. The background is dark.

Skrevet av
Tore Lomsdalen

Astrologiens historie forts.

foregå på den tiden av døgnet. Dette er ting vi tar for gitt i dag. På et noe dypere nivå ble himmellegemenes mønster sett på som en et billedlig uttrykk for den menneskelige livssyklus fra fødsel til død. Disse impulsene som vi i dag kanskje vil kalle spirituelle, har fått mennesket til å bygge mange stor-slåtte byggverk, som blant annet Stonehenge (3100 f. Kr.) i England kan være et uttrykk for. Pyramidene i Egypt har også et tilsnitt om en evig reise etter den fysiske død. Det samme kan vi si om våre egne gravhauger fra vikingtiden. Stan Gooch antyder i sin bok (Cities of Dream; When the Woman Ruled the Earth) at neandertalerne som bodde i Europa for 120.000 til 35.000 år siden, utøvet en høyere intelligens og bedrev en form for astrologi. Mye av dette er spekulasjoner. Likevel er det verdt å merke seg at astrologien har sin spede barndom i forhistorisk tid og vokste ut av menneskets kontinuerlige nysgjerrighet og lengsel etter kunnskap og forståelse. Astrologien slik vi kjenner den i dag, har sine røtter tilbake til Mesopotamia og Babylon(i dag deler av det moderne Irak) antagelig 3000 år f. Kr. Det er antagelig første gang astrologiske tolkninger av planeten ble knyttet opp til myter og mytologisk betydning. De trodde at

gudene snakket til dem gjennom planetene, eller rettere sagt, at planetene var selve gudene. Gjenkjennelige astrologiske teknikker derimot, kan vi først konstatere at ble brukt i babylonsk kultur rundt 2000 f. Kr. Datidens astrologer var godt kjente med planeten Solen og Månen(som astronomisk sett ikke er planeter, men solen er en stjerne og månen en satellitt til Jorden) og videre Merkur, Venus, Mars, Jupiter og Saturn, som er den siste planeten man kan se med det blotte øye. Ettersom Saturn var lengst unna Jorden, gav de den samme symbolske betydning som vi stort sett bruker i dagens astrologi; at den står for yttergrenser, begrensinger, hemninger og slutten på et eller annet. Den gang betraktet de også Saturn som ansvarlig for alvorlige sykdommer og den var dødens planet, langt mer fysisk enn vår tids moderne psykologiske og symbolske tolkninger. De visste at Saturn har en syklus på ca 30 år. Den gang var gjennomsnittlig levealder omtrent det samme. Det er ikke rart at stakkars Saturn har fått en noe tvilsom og dyster symbolsk tilhørighet. Astrologer var det vi nærmest kan kalle datidens prestestand. Det var bare konger som benyttet seg av dem. Kongen hadde en rolle hvor han stod mellom gudene og menneskene. Tolkningene den gang var svært enkle i sin form og gikk mye ut på krigføring, giftemål

Astrologiens historie forts.

og helt konkrete ting som ville kunne berike eller begunstige herskeren på en eller annen måte. Prestenes oppgave var også å granske og undersøke himmelrommet for å kunne varsle kongen om hva gudene meddelte, spesielt om det kunne skje ulykker, farer eller katastrofer. I tillegg til dette hadde de som oppgave å gjennomføre ritualer som rensket kongen for alle hans synder. Dette var for å unngå at gudenes vrede skulle falle på ham og folket. Derfor var astrologene av en meget anerkjent sosial rang og sto høyt i kurs. På den annen side var det et farefullt yrke. Ga de feiltolkninger som ikke

passet kongen, var det ikke uvanlig at de måtte bøte med livet.

Rundt 500 f. Kr., antar man også at dyrekretsen og stjernetegnene (Væren, Tyren, Tvillingene etc.) som vi i stor grad bruker i dag, ble introdusert for å definere planetenes posisjoner i himmelrommet. Astrologiens hussystem som videre innledet dyrekretsen i 12 deler, regner man at kom rundt Kristus fødsel. Omtrent samtidig ble også Ascendanten introdusert i horoskopet. Det var først ved Aleksander den Store og hans erobringer (330 f. Kr.) at den "moderne" astrologien, slik vi kjenner den i dag, ble født. Han brakte den fra Mesopotamia til Hellas. Astrologien ble således innlemmet i den gresk-romerske kulturen, hvor den fikk et sterkt

Astrologiens historie forts.

fotfeste inntil den romersk-katolske kirke prøvde å få den utryddet mot midten av vårt første millennium. Mesopotamierne la mer vekt på matematikk (sexagesimal-systemet som brukes for inndeling av en sirkel i 60 grader stammer fra den tiden). Spådom og gudenes forutsigelser ved hjelp av planetenes bevegelser, var grekerne mer opptatt av en filosofisk og teoretisk (i dag ville vi også muligens kalle det spirituell) holdning i sine studier av universet. Vestens sivilisasjoner og kultur har mye å takke grekerne for. Astrologien er intet unntak i så måte. Mange av de store greske filosofer og vitenskapsmenn, slike som Thales, Pythagoras, Hippocrates, Platou og Aristoteles har vært med på å utforme mye av astrologiens symbolske grunnholdninger. De fire elementene, ild, jord, luft og vann, samt numerologien som astrologien benytter seg av, stammer derfra. Mytologien som den moderne astrologien anvender, er nærmest i sin helhet, - gresk-romersk. Både Platou og hans berømte elev, Aristoteles (4-300 f. Kr.), har tilført astrologien sin grunnleggende tankegang gjennom å se Jorden og oss mennesker som en integrert del av universets helhet. De mente at planetene beveget seg i et lag over Jorden. Bak planeten var de faste stjernene. Bak disse igjen, var Skaperen som gjennom

planetene, utøvet sin guddommelige vilje på menneskene. Ved det Romerske imperiets svekkelse og fall i 4-500 e. Kr., begynte kristendommen å få et sterkt fotfeste. I 312 e. Kr. erkjente Keiser Konstantin seg til den kristne tro og lære. Samtidig gjorde han kristendommen til en romersk statsreligion. Snart ble alle former for hedensk og kjetterske aktiviteter som ikke var kristelig forbudt, deriblant okkulte ritualer, magi, spådomskunst, samt astrologi. De som ikke overholdt loven, ble i mange tilfeller brent på inkvisisjonens kjetterbål.

Astrologiens historie forts.

I de neste 6-700 årene var astrologien så godt som utryddet i Europa. Selv om astrologien var så godt som tilintetgjort i Vesten, ble den adoptert av Østens kulturelle samfunnslag. Den tok veien til India via Persia gjennom hellenistisk og bysantinske påvirkninger. Derfra gikk den til den muslimske verden og takket være datidens islamske religiøse filosofer, greide astrologien å overleve. Det var først i middelalderen at astrologien kom tilbake til Europa, da gjennom jødisk, muslimsk, og islamsk påvirkning, via Spania. Etter hvert

begynte også den katolske kirke å miste sitt strenge grep på hva den betegnet som kjetterisk virksomhet, deriblant sitt syn på hellenistisk filosofi.

Astrologi og astronomi som var en og samme disiplin inntil det 17. århundre, ble anerkjent som vitenskapelig fag blant mange universiteter rundt omkring i Europa. Flere gamle egyptiske og greske astrologiske tekster ble gjenfunnet og oversatt til latin. Mange lærde prøvde å finne ut hvordan astrologien kunne passe inn i den kristne troslæren. I det 12. og 13. århundre var astrologien igjen en del av hverdagen for mange og nådde sin absolutte høyde i det 16. og første halvdel av 17. århundre.

Tore Lomsdalen i kundesamtale på alternativmessen i Drammen

Astrologiens historie forts.

På den tiden da den italienske renessansen, med sitt hovedsete i Firenze, fant sted. Da ble ytterligere viktige hellenistiske tekster funnet og oversatt til latin. Den mektige italienske familien De Medici, kan tilskrives mye av æren for dette.

Det sies, uten at det er bekreftet, at Dronning Elisabeth I av England som levde på 1600-tallet, hadde sin egen hoffastrolog, den anerkjente John Dee. Astronomer som Galileo og Kepler tjenestegjorde ved flere europeiske hoff som astrologer. På slutten av det 17. århundre, i den såkalte opplyste tidsepoke eller den vitenskapelig revolusjonenes tid, med astronomiske og vitenskapelige oppdagelser av Kepler, Galileo og Newton (som alle var astrologer), tok europeerne til sitt hjerte utsagn fra Descartes som "jeg tenker, derfor er jeg". Dette brakte igjen astrologien inn på et bunnivå. Astrologien ble også tatt ut som universitetsfag og den forsvant fra det intellektuelle, akademiske og vitenskapelige samfunnslag. Ikke før i det 20. århundre finner vi igjen en økende interesse for astrologi. Årsaken til dette kan være mange og delte. Noen hevder det er takket være innføring i spirituell tenkemåte gjennom den teosofiske bevegelsen og Madam Blavatsky og den engelske astro-

logen Allan Leo. Andre takker den sveitiske psykoanalytikeren og "hobby-astrologen" Carl Gustav Jung, som utviklet konseptet om den kollektive underbevisstheten og hans fremstilling av planetariske arketyper.

Noen vil kanskje påstå at det var horoskopspaltene som har vært med på å redde astrologien som alltid har hatt en utrolig popularitet helt fra sin begynnelse i 1930-årene. Mens andre kan ha rett i at det var 60- og 70-årenes "Flower Power" og New Age-bevegelsen som ble astrologiens frelse. Uansett årsak, en ting er sikkert, til nå har ingen greid å utrydde astrologien. Det er heller tvilsomt om noen kommer til å greie det i framtiden.

Grunnen er den samme som for flere tusen år siden: Menneskets kontinuerlige nysgjerrighet, lengsel etter kunnskap og forståelse for vår intregerte del av universet.

© 2009 Tore Lomsdalen

Tore Lomsdalen er astrolog og bor i Milano. Har sertifikat eksamen fra the Faculty of Astrological Studies i London og er i avsluttende fase med sin diplom oppgave ved samme skole. I tillegg studerer han til en Mastergrad i Kulturell Astronomi og Astrologi (Kulturell Kosmologi) ved Lampeter University i Wales. Han kan kontaktes gjennom sin hjemmeside:
www.astrolom.no

